

Navrhování a umístování bazénů

Bazén potřebuje stejně jako každá jiná stavba důkladnou přípravu. Stává se téměř samozřejmostí, že již při rozhodování o stavbě domu (zejména těch s vyššími náklady) se uvažuje i s vybudováním bazénu.

Nová generace bazénů přináší řadu nových výrobních technologií, materiálů a inovací, které umožňují dosáhnout nejen estetických, ale především technických vylepšení, zajišťujících spolehlivou funkčnost, bezpečný a pohodlný provoz i údržbu. Vývoj konstrukcí i materiálů za poslední dvě desetiletí pokročil a výrobci nabízejí širokou škálu nejen typů, ale i povrchových úprav bazénů a jejich okolí. Prvním krokem při stavbě bazénu je důkladně propracovaný projekt s návrhem nejen nosné konstrukce, ale také s posouzením statické únosnosti zeminy, včetně propracování všech detailů v souladu s platnými předpisy a legislativou. Z těchto důvodů je důležitý výběr vhodných materiálů, provedení pracovních postupů, podkladových izolací a konstrukcí i všech dilatačních prvků. Návrh a projekční zpracování je nejlépe zadat a konzultovat se specialisty – architektem, případně firmou, která bazén dodá –, protože jak vnitřní, tak venkovní bazény jsou velkým zásahem do dispozice domu nebo zahrady a mají své specifické požadavky.

Venkovní bazény

Venkovní bazény dnes patří k běžnému standardu bydlení u rodinných domů, rekreačních objektů i penzionů a podstatně zvyšují komfort bydlení nebo rekreace. Vzhledem k našim klimatickým podmínkám jsou to však sezonní záležitosti pro dva až tři měsíce v roce. Dobu jejich využívání však můžeme podstatně prodloužit (na šest i více měsíců) jejich zakrytím nebo zastřešením a dohříváním bazénové vody. Mohou být umístěny v zahradách nebo na přilehlých pozemcích, u svažitého terénu je vhodné uspořádat pro bazén pevnou terasovitou plošinu. Vhodná výsadba rostlin v okolí bazénu jej dokáže povýšit na dominantu zahrady.

4 Bazény v rodinných domech

Výběr místa pro **situování bazénu** je zásadní. Je třeba věnovat mu maximální pozornost a zvážit řadu opatření:

- Polohu bazénu navrhnout s ohledem na orientaci ke světovým stranám, aby vybraná plocha byla osluněná po co nejdelší denní dobu (jižně nebo jihovýchodně, kde je hlavně dopoledne nejintenzivnější sluneční záření).
- Situovat bazén tak, aby na něj nevrhaly stín okolní budovy nebo stromy a byl chráněn před směrem převládajících větrů.
- Pamatovat na dostatečný prostor kolem bazénu pro posezení či ležení.
- Účelné je napojení na terasu nebo obytné prostory domu.
- Zvolit umístění bazénové technologie tak, aby rozvody vody nebyly příliš dlouhé, ať už to bude v suterénu domu nepříliš vzdáleného od bazénu nebo v šachtě vedle bazénu (v případě, že jde o svažitý pozemek, lze šachtu vybudovat ve svahu pod bazénem).
- Pokud budou instalována solární zařízení pro dohřev vody v bazénu, je třeba najít nejdéle osluněné místo na střeše blízké budovy. U vzdáleněji umístěných bazénů je možné vybudovat samostatné solární zařízení.
- Zakrývat hladinu bazénu mimo provoz, aby se nesnižovala teplota vody a nedocházelo ke znečišťování listím, hmyzem apod. (účinné je například použití solární fólie, která přitom zvýší teplotu vody až o 4 °C).
- Zastřešení bazénu zvolit vhodného typu s ohledem na konstrukci bazénu i estetické začlenění do okolního prostoru.
- Pokud je na pozemku zvýšená hladina podzemních vod, je třeba provést zvláštní stavební opatření (zajistit odčerpávání vody například prostřednictvím odvodňovacích šachet umístěných při provádění bazénu pod základovou desku) a dále při provozu zajistit, aby byla hladina spodních vod vždy udržována pod úrovní vody v bazénu.



10 Zapuštěný laminátový bazén s okolní plochou z dřevěných desek



11 Bazén jako dominanta zahrady u rodinného domu



12 Odborný návrh bazénu je zárukou jednotného estetického vzhledu celé zahrady.

Dále je třeba rozhodnout, zda půjde o nadzemní bazén mobilní, nebo s pevným stanovištěm, bazén zapuštěný nebo polozapuštěný. **Nadzemní bazény** jsou většinou konstrukce, které jsou rozebratelné a lze je přemísťovat dle potřeby uživatele. K výhodám nadzemních bazénů patří především to, že jsou bezpečnější pro pohyb dětí v jejich blízkosti, nemívají problémy s odkanalizováním (což se někdy stává u hlubších zapuštěných bazénů) a neznečišťují se tolik prachem a drobným hmyzem.

Tip pro vás

Dříve nadzemní bazény, pokud byly vyšší, „čnely“ přímo nad terén okolní zahrady, dnes se doporučuje alespoň částečně je zapustit do země. Nákladnější, ale velmi dobře esteticky působící jsou stále cele zapuštěné bazény, které lze rovněž velmi pěkně zastřešit. Před osazením do terénu je nutné individuálně posoudit místní podmínky, zejména s ohledem na sklon, velikost a tvar pozemku, soudržnost zeminy, hladinu spodní vody a okolo stojící objekty.

Zapuštěné a polozapuštěné bazény působí atraktivněji než nadzemní bazény, dobře zapadnou do vhodně upravené zahrady, ale jsou stavebně i finančně mnohem náročnější. U zapuštěných a polozapuštěných bazénů je třeba postupovat v souladu s ustanoveními zákona č. 183/2006 Sb., ve znění dalších předpisů (viz kapitolu 2), a dodržet stavební postup s ohledem na zvolenou konstrukci a materiál. Tyto bazény jsou nejpůsobivější, zvolíme-li



13 Fóliový exteriérový bazén, Marseille, Francie



14 Stylově provedený bazén doplní i venkovské stavení, aniž by narušil jeho charakter.

úroveň vodní hladiny v úrovni horního okraje bazénu (typy s odvodem vody přes přelivový žlábek). Aby voda v bazénu nebyla tolik znečišťována, je vhodné obložit přilehlé plochy dlažbou s protiskluzovou úpravou a zakrývat bazén mimo provoz zastřešením nebo fólií. Nevýhodou těchto bazénů je zajištění bezpečnosti proti pádu mimo dobu používání bazénu. Tam, kde jsou malé děti nebo domácí zvířata, je třeba vybudovat kolem bazénu tzv. pasivní ochranu (ochranné zábradlí, plot) nebo jiný bezpečný způsob (mohou to být i pevné zakrývací lamelové rolety, které pokryjí celou vodní hladinu apod.). Existují i elektronické ochranné prvky, které signalizují pád předmětu do bazénu. V některých zemích západní Evropy i USA jsou tato bezpečnostní opatření legislativně nařízena. V neposlední řadě je třeba kolem bazénu vybudovat bezpečnou pochůznou zónu v protiskluzové úpravě.

Samostatnou skupinu představují **venkovní bazény kryté**, ať již s pevným nebo většinou mobilním zakrytím. Ideálním řešením je propojit tento krytý prostor s obytným buď formou zimní zahrady, nebo příjemného relaxačního centra. Těmto případům se věnujeme v samostatné kapitole o vybavení a doplňcích bazénů.

Vnitřní bazény

Vnitřní kryté bazény umístěné v interiérech domů nebo v jejich přístavbách mohou být využívány po celý rok a stávají se organickou součástí dispozice celého domu. V porovnání s venkovními bazény jsou náklady na jeho výstavbu a zejména provoz náročnější a vyžadují velmi dobré technické a technologické vybavení. Bazény umístěné v interiéru domu jsou jedním z hlavních architektonických i stavebních prvků při řešení koncepce celého objektu. Musejí mít již při návrhu celého domu své pevné umístění, včetně kompletního řešení všech navazujících profesí (přívod a odvod bazénových vod, vytápění, ohřev bazénové vody, větrání objektu včetně odvlhčení, hydroizolace, rozvody elektrické energie atd.).

Z hlediska celoročního využívání je bazén v prostorách domu ideální a nejdůležitějším úkolem je najít pro něj vhodné místo. Bazény umístěné v **suterénu** budovy provázejí zvýšené náklady



15 Bazén na střeše multifunkční budovy v Brně-Kohoutovicích

na provádění zemních prací a izolací, zejména proti spodní vodě. Módní situování bazénů do obytného prostoru přináší problémy s nadměrnou vlhkostí v celém prostoru, což je způsobováno především odpařováním vody z hladiny bazénu (proto je nezbytné jej zakrývat v době, kdy se bazén nepoužívá, a pořídit kvalitní vzduchotechniku). Nejpříznivějším místem pro vnitřní bazény jsou **prostory přístavby nebo zimních zahrad** s možnou vazbou na zahradu či terasu. Často se pro splynutí bazénového prostředí s okolní přírodou uplatňuje bohaté prosklení obvodových stěn i střeš, které mohou mít v letním období některé části otevřené. Přístavby u domu (zimní zahrady) mohou vzniknout současně se stavbou domu nebo dodatečným přístavěním (i zde je nutné ověřit si na stavebním úřadě podmínky pro stavbu). Tyto bazénové prostory jsou ze stavebnětechnického hlediska samostatné konstrukce spojené s vlastním domem nejčastěji širokými prosklenými dveřmi. Jako stavební materiál se používají ocelové nebo hliníkové profily, dřevo nebo plast (ten je nejlevnější, přesto má výborné izolační vlastnosti a dodává se v různých barvách).



16 V zahraničí je v oblibě umístění bazénů na střeších výškových domů.



17 Krytý bazén z nerez, Bechyně



18 Bazén doplněný o Spa – spojení sportu a relaxace



19 Bazén na střeše obytného domu Semilasso v Brně z laminátové skořepiny

k vysokým úsporám energie na vytápění. Výhodou takového umístění bazénu je rovněž výborné prosvětlení velkými prosklenými plochami stěn či stropů, což utváří přirozený přechod mezi interiérem domu a venkovním prostředím. V létě jejich otevřením splyne bazén s exteriérem zahrady.

Speciální skupinu tvoří **bazény** umístěné **na střechách a terasách domů**, které jsou sice otevřeny do exteriéru, ale konstrukčně souvisejí s budovou. V poslední době se i u nás stávají hitem, bez zastřešení je však lze využívat jen po krátké letní období. Navíc u bazénů umístěných na střeše přistupuje i otázka statického posouzení konstrukce celého objektu, protože se jedná o velké hmotové zatížení nejen vlastní konstrukcí nádrže, ale i objemem vody (obvykle několik krychlových metrů, střední velikosti i desítky „kubíků“, přičemž jeden metr krychlový váží 1 tunu). Cenově jsou náročnější i díky přísným požadavkům na hydroizolaci a tepelnou izolaci, které musejí být dokonale provedené, aby nedošlo k promrzání konstrukce nebo zatékání do níže položených místností apod. Myšlenka bazénů umístěných na střechách nebo terasách domů přišla ze země, kde jsou po většinu roku vysoké teploty a bazén může plnit kromě rekreačních úkolů rovněž funkci ochlazování budovy. Dalším důvodem tohoto umístění je akutní nedostatek prostoru v husté zástavbě městských center (například v Monaku či Miami na Floridě, kde lze spatřit bazény na střechách téměř v každém druhém domě). Tyto bazény jsou většinou otevřené, takže zachycují také dešťovou vodu, a celý hydraulický systém umožňuje neustálou cirkulaci a čištění vody. U nás lze dnes rovněž najít bazény umístěné na střechách obytných domů (například v Brně obytný komplex Nové Semilasso) nebo v rekreačních areálech (aquapark v Brně-Kohoutovicích a další).

Bazén by měl sloužit k celkové relaxaci a odpočinku, takže pro dobré funkční využití je třeba nejen navrhnout vlastní bazén, ale také řešit celý **okolní prostor**. Především se jedná o otevřenou vodní nádrž v uzavřeném prostoru se speciální problematikou, která vyvolává řadu investičních i provozních opatření, a to z hlediska požadované teploty vody i vzduchu v místnosti, vytápění, odvlhčování prostoru apod. Na vytvoření optimálních podmínek v bazénech se podílí několik činitelů, jako jsou kvalita bazénových vod, teplota

Pro výplně otvorů se používá většinou izolační dvoj- nebo vícenásobné sklo, ale u levnějších variant hal lze použít i výplně z plexiskla, ovšem izolační vlastnosti jsou pak horší.

Pro příjemné prostředí je třeba zohlednit polohu celoročně využívané bazénové haly ke světovým stranám, od čehož se také odvíjí vytápění a větrání celého prostoru. Zejména jsou-li prostory situovány na jižní stranu, mohou i v zimním období využít nejvíce sluneční energie, což přispívá

vody, teplota vzduchu, relativní vlhkost, u bazénových hal rovněž akustika, osvětlení atd. Mimo provoz se doporučuje i v interiéru zakrytí bazénu, které zamezuje odpařování z vodní hladiny, snižuje tím spotřebu energie na odvlhčení a minimalizuje úniky tepla z bazénu. Současně s návrhem bazénu je třeba řešit zázemí – zařízení pro osobní hygienu (sprchu, WC), často i doprovodné funkce.

Tip pro vás

Pokud se jedná o vestavbu bazénu do stávajícího staršího objektu, je třeba stěny a stropy do sousedních trvale vytápěných místností opatřit dostatečnou vrstvou tepelné izolace a proti přestupu vodních par provést vhodný nátěr nebo obklad, zejména jsou-li sousední místnosti nevytápěné.

Zvláštní pozornost – zejména v případě komerčních provozů – je třeba věnovat bazénům a jejich vybavení, pokud je budou využívat **osoby s omezenou pohyblivostí** (senioři, zdravotně postižení) a **děti**. Tato skupina potřebuje při vstupu i pohybu v bazénu pocit bezpečí. Především je to otázka bezpečného bezbariérového vstupu a výstupu z bazénu, upravení jeho hloubky, úprava hygienických místností a šaten pro osoby se sníženou pohyblivostí a handicapované. Mohou to být stavební úpravy pomocí schodů, nájezdových ramp nebo spouštěcí zařízení (zvedáky), různá úchytná zařízení a madla, bezpečnostní záchytná plocha u obvodových stěn v bazénu apod. Průměrná hloubka vody v bazénu se pohybuje okolo 1 200–1 500 mm, což může být pro tyto osoby a děti překážkou – optimální využití bazénu jim umožní například systém zvyšování dna nebo u větších bazénů pevně spádované dno. K zásadním opatřením patří také bezpečný pobyt nejen v bazénu, ale i v jeho nejbližším okolí.



20 Bazén se zasouvacím krytím na terase rekreačního domu